

Tervajoensuon aurinkovoimalan yleiskaava

KH 05.09.2022 § 132

Valmistelija

Tekninen johtaja Petri Miettinen, puh. 040 661 4342

Viholanniemeen Tervajoensuolle on vireillä suuri aurinkovoimalahanke. Aurinkovoimalan rakentamiseksi on alueelle laadittava yleiskaava.

Alue, jolle aurinkovoimalan yleiskaava laaditaan, sijaitsee valtatie 5 (Mikkelintie) länsipuolella n. 9-10 km Joroisten kuntakeskuksesta etelään. Suunnittelualue sijoittuu lähelle Sysmäjärven Lahnalahtea. Alue koostuu suoalueista (Tervajoensuo, Pitkiensiltoinsuot). Suunnittelualueen koko on n. 2,24 km². Alueella ei ole ennestään kaavaa.

Tervajoensuon yleiskaavan tavoitteena on laatia tuotoltaan megawattiluokan aurinkovoimalan mahdollistava yleiskaava. Aurinkovoimalan teho tulisi olemaan n. 150 – 200 MW.

Aurinkovoimalan rakentaminen Joroisten Tervajoensuolle noudattaa osaltaan EU:n asettamia tavoitteita fossiilisen energian korvaamisesta uusiutuvilla energianlähteillä. Aurinkovoimalan toteuttaminen tukee myös Joroisten kunnan ilmasto-ohjelmassa hiilineutraalisuudelle asetettuja tavoitteita. Joroisten kunta on sitoutunut ilmasto-ohjelmalla Keski-Savon ilmastotavoitteeseen, jonka mukaan Keski-Savon seutu on hiilineutraali vuoteen 2025 mennessä. Aurinkovoimalan toteuttaminen tukee myös kotimaiselle energiantuotannolle ja energiantuotannon omavaraisuudelle asetettuja tavoitteita. Toimintavarma energiahuolto on tärkeä osa kansallista huoltovarmuutta.

Tervajoensuon aurinkovoimalan tulee toteuttamaan yksityinen toimija. Hankealueen maanomistus on osittain hanketoimijalla itsellään ja osittain yksityisillä maanomistajilla. Aurinkovoimala tullaan toteuttamaan uusinta aurinkovoimateknologiaa hyödyntäen.

Aurinkovoimalan hanketoimija on laatinut Tervajoensuon aurinkovoimalan yleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelman, joka on liitteenä.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) laaditaan kaavoitustyön alkaessa osana kaavatyön ohjelmointia. Siinä esitetään suunnitelma osallistumisen ja muun vuorovaikutuksen järjestämisestä sekä vaikutusten arvioinnista. OAS:n laatiminen perustuu maankäyttö- ja rakennuslakiin (MRL 63 §).

OAS tehdään ennen muuta osallisia varten. Osallisia ovat mm. asukkaat, kiinteistöjen omistajat, yhteisöt sekä kunnan ja valtion viranomaisia tai muut, joiden asumiseen, työtekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa (MRL 62 §). Osallistumis- ja arviointisuunnitelman tulisi antaa osallisille perustiedot kaavahankkeesta ja sen valmisteluprosessista niin, että osalliset voivat arvioida omalta kannaltaan hankkeen merkitystä sekä tarvetta osallistua kaavan valmisteluun.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa voidaan tarvittaessa tarkentaa kaavoitushankkeen aikana aina ehdotusvaiheeseen asti. Suunnitelman tarkistuksesta tiedotetaan osallisille esim. kuulutuksella.

Hallintosäännön mukaan kunnanhallitus päättää yleiskaavojen nähtävillesuunnitelmasta ja tekninen lautakunta antaa osaltaan lausunnot kaavaehdotuksista.

Esittelijä	Kunnanjohtaja Jaakko Kuronen
Päätösehdotus	Kunnanhallitus päättää, että: - Tervajoensuon aurinkovoimalan yleiskaavan laatiminen asetetaan vireille tällä päätöksellä maankäyttö ja rakennuslain sekä -asetuksen mukaisesti - Tervajoensuon aurinkovoimalan yleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma asetetaan nähtävillesuunnitelmaksi maankäyttö- ja rakennuslain sekä -asetuksen mukaisesti.
Päätös	Kunnanhallitus hyväksyi kunnanjohtajan päätösehdotuksen. Mari Huupponen poistui esteellisenä päätöksenteon ajaksi (hallintolaki 28.1 § kohta 1).

KH 16.01.2023 § 7
168/10.02.02/2022

Valmistelija	Petri Miettinen, tekninen johtaja, p. 040 661 4342 Osayleiskaava kuulutettiin vireille ja osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) asetettiin nähtävillesuunnitelmaksi koko kaavaprosessin ajaksi 22.9.2022. Vireilletulosta ja OAS:n nähtävillesuunnitelmasta asetamisesta kuulutettiin Joroisten kunnan www-sivuilla sekä paikallislehti Joroisten Lehdessä 22.9.2022. OAS:sta pyydettiin viranomaisilta lausunnot. OAS:sta saatiin yksi osallisen mielipide. Osayleiskaavan aloitusvaiheessa pidettiin yleisötilaisuus 6.10.2022 Joroisten kunnanvirastolla. Hanketoimija on laatinut luonnokset kaavaselostuksesta ja kaavakartasta, laatinut vastineet lausuntoihin sekä palautteisiin ja laadittanut useita luonto- ja ympäristöselvityksiä. Osayleiskaava muodostuu energiantuotantoalueesta, joka on tarkoitettu aurinkosähkön tuotantoon (EN-aur) sekä suojaviheralueesta (EV). Osayleiskaava-alueelle on osoitettu kaksi valumavesien viivytysallasta (hule).
--------------	---

Aluevaraukset

EN-aur, energiahuollon alue

Kaavamääräyksen mukaan alue on varattu aurinkosähköenergian tuotantoon. Alueelle saa toteuttaa aurinkovoimalaa varten tarpeellisia huoltoteitä sekä teknisiä laitteita ja verkostoja. Alueelta saa poistaa puustoa tarpeen mukaan. Aurinkotuotantoon osoitetun alueen (EN-aur) koko on n. 188,5 ha.

EV, suojaviheralue

Tervajoensuon ojien kokoojaojan ja Tervajoen väliin on osoitettu suojaviheralue (EV), jonka tarkoituksena on osaltaan minimoida aurinkovoimalan rakentamisesta aiheutuvien kiintoainesten kulkeutuminen Tervajokeen. Kaavamääräyksen mukaan alueelta saa poistaa puustoa

tarpeen mukaan. Alueelle saa sijoittaa valumavesien viivytysaltaan. Alueen hoidossa tulee kiinnittää huomiota turvekerroksen säilyttämiseen alueen rakentamattomilla osilla. Suojaviheralueen (EV) koko on n. 6,6 ha.

Hule, valumavesien viivytysaltaan ohjeellinen sijainti
EN-aur -alueen lounaisosaan sekä EN-aur ja EV-alueen rajalle on osayleiskaavassa varattu kaksi ohjeellista aluetta alueelta valuvien vesien viivytysaltaita varten. Alueelle toteutettavat viivytysaltaat minimoivat kiintoainesten kulkeutumisen aurinkovoimalan alueelta Tervajokeen ja edelleen Lahnalahteen.

Hankealue on kokonaan ojitettu. Ojituksia on tehty jo 1950-luvulla, mutta pääosin ojitukset lienevät tehty 1970-luvulla. Vuonna 2010 toteutetun kasvillisuuskartoituksen perustella sen kasvillisuus muodostuu karuista lyhytkortisten ja isovarpuisten suotyyppien muuttumista sekä turvekankaista. Merkittävä osa alueen pinta-alasta on kuivunut turvekankaiksi. Suon kuivuminen on edistynyt heikoimmin alueen keski- ja länsiosissa. Tervajoensuon keskeisissä osissa rahkasammalpeite on säilynyt lähes yhtenäisenä tai peittää vähintään puolet pohjakerroksesta. Kasvillisuus on kuitenkin pääsääntöisesti muuttunut merkittävästi alkuperäisestä. Selvitysalueella ei sijaitse luonnonsuojelulain mukaisia luontotyyppisiä eikä metsälain tai vesilain suojaamia ympäristöjä. Tervajoensuolla ei myöskään esiinny luonnontilaisena tai luonnontilaisen kaltaisena säilyneitä uhanalaisia suoluontotyyppisiä.

Osayleiskaavan yleismääräysten mukaan aurinkovoimalan rakentamiseen liittyvät toimenpiteet tulee tehdä siten, että Tervajokeen ja Lahnalahteen kohdistuva vesistövaikutus on mahdollisimman vähäinen. Tulvavaara ja -riskit on otettava huomioon aurinkovoimalan suunnittelussa. Yleismääräysten mukaan aurinkopaneelikentältä saadaan poistaa puustoa tarpeen mukaan. Yleismääräysten mukaan aurinkovoimalan suunnittelussa on otettava huomioon riittävät aluevaraukset hulevesien luonnonmukaiseen hallintaan. Hulevesien hallinnan jatkosuunnittelu tulee tehdä Tervajoen ja Lahnalahden erityispiirteet huomioon ottaen.

Voimalan lounaispuoliselle alueelle on vireillä Pelastakaa Sysmäjärvi ry:n hanke, jonka tarkoituksena on palauttaa Tervajoen alajuoksu alkuperäiseen uomaansa (Etelälammen kautta) ja luoda Etelälammen kiintoainesta pidättävät kosteikko-olosuhteet. Voimalahankkeen eteneminen ei kuitenkaan ole riippuvainen kosteikkohankkeesta, sillä edellä mainitulla tavalla voimala-alueelta tulevat vedet käsitellään ja voidaan purkaa alueelta ulos jo nykytilanteessa ilman, että voimala-alueelta tulee merkittävää kiintoainekuormitusta. Kosteikkojärjestelyt aikanaan tulevat parantamaan Tervajoen Lahnalahteen aiheuttamaa kuormitusta kokonaisuutena.

Osayleiskaava noudattaa valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita. Näiden mukaan alueidenkäytön tulee tukea siirtymistä vähähiiliseen yhteiskuntaan ja varautua uusiutuvan energiantuotannon ja sen edellyttämien logististen ratkaisujen tarpeisiin sekä uusiutuvan energiantuotannon ja käytön merkittävään lisäämiseen. Valtakunnallisten tavoitteiden mukaan alueiden käytössä tulee huolehtia luonnonperinnön arvojen turvaamisesta sekä edistää luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden alueiden ja ekologisten yhteyksien säilymistä. Aurinkovoimalahankkeen rakentamisen yhteydessä tehtäväksi tulevat Tervajoen ja Lahnalahden vesien laadun parantamistoimenpiteet, rakennettavat kosteikot ja Tervajoensuun uoman kääntäminen Etelälammen kautta kulkevaksi edistävät ko. tavoitteiden saavuttamista.

Suunnittelualaue on yhdistettävissä valtatie 5 itäpuolella tien suuntaisesti kulkevaan Fingrid Oyj:n 110 kV:n voimajohtoon erillisellä sähköasemalla

Osayleiskaava-alueelle kuljetaan valtatieltä 5 (Mikkeliintie) haarautuvan Lahnalahdentien kautta. Lahnalahdentieltä haarautuu osayleiskaava-alueen länsireunan kautta kulkeva metsäautotie. Aurinkovoimalan hankealueen ympäri tullaan rakentamaan huoltotie.

Aurinkovoimalan rakentaminen ja käyttö on suunniteltu toteutettavaksi siten, että Tervajoensuon kuivatustarve on mahdollisimman vähäinen. Aurinkopaneelien perustamistapa on paaluperustus. Paalut tulevat olemaan joko puu- tai teräspaaluja. Paalut lyödään maahan turvekerroksen läpi hiekka ja moreenikerrokseen kantavien rakenteiden päällä liikkuvalla traktorikaivurilla.

Pohjois-Savon ELY-keskukselta on pyydetty lausuntoa hankkeen YVA-menettelyn (ympäristövaikutusten arviointi) tarpeellisuudesta 8.12.2022. YVA-tarveharkintaan liittyen pidettiin viranomaisneuvottelu 5.1.2023. ELY-keskuksen lausunto saataneen helmikuun puoliväliin mennessä.

Liitteenä ovat kaavaselostuksen luonnos, kaavakarttaluonnos ja päivitetty osallistumis- ja arviointisuunnitelma. Muu kaava-aineisto lähetetään oheismateriaalina.

Esittelijä	Kunnanjohtaja Jaakko Kuronen
Päätösehdotus	Kunnanhallitus päättää, että Tervajoensuon aurinkovoimalan yleiskaavaluonnoksesta pyydetään lausunnot ja se asetetaan nähtäville maankäyttö- ja rakennuslain sekä -asetuksen mukaisesti 26.1.-26.2.2023 väliseksi ajaksi.
Päätös	Kunnanhallitus hyväksyi kunnanjohtajan päätösehdotuksen. Mari Huupponen poistui esteellisenä päätöksenteon ajaksi (hallintolaki 28.1 § kohta 1).
